

St. Augustine

Europese geschiedenis aan de kust van Florida

Tussen alle mondaine badplaatsen met uitgestrekte stranden en het moerasachtige binnenland door, valt meer dan vierhonderd jaar cultuur en historie op te snuiven in Florida. In het plaatsje St. Augustine waant u zich in een Spaanse stad met veel historie. Een rustige wandeling in het hedendaagse verleden.

[1] Het standbeeld van admiraal 'Ponce de Léon' voor de 'City Hall' [2] De 'Presbyterian Church' in St. Augustine

W e lopen door de stad en komen in de centrale winkelpromenade St. George Street. Hier geen filialen van bekende ketens, maar leuke kleine boetiekjes. De winkelstraat is onderdeel van het Spanish Quarter, waar de huizen herinneren aan de Spaanse 'roots' van St. Augustine. Ieder huis heeft hier zijn eigen historie. Eén van de meest opvallende objecten is de Spaanse bakkerij met de watermolen aan de straatkant. Nog steeds worden hier op ambachtelijke wijze brood, patisserie en andere lekkernijen vervaardigd volgens koloniale recepten. Kuierend door dit straatje waant u zich in vervlogen Spaanse tijden met opschriften als het Bernardo Gonzales House, Gomez House en Don Juan Pardes House. Ook is hier de oudste school gevestigd, die stamt uit de tweede Spaanse periode eind achttiende eeuw. Even verderop is een authentieke drogist uit 1750.

Als relaxende toeristen kunnen we goede indrukken van St. Augustine opdoen door op de Old Town Trolley te stappen, die in de verte lijkt op een omgebouwde Amerikaanse schoolbus. Het vehikel doet vrijwel alle historische punten in de lommerrijke stad aan. We stappen in bij het Florida Heritage Museum en weer uit bij het wapenmuseum, waar ook de San Sebastian Winery en het Oldest House zijn. St. Augustine is een welkome afwisseling tussen de zonovergoten witte zandstranden en het mondaine leven van sommige vakantiegangers, die naast een gebruiende huid en gastronomie ook nog wat willen opsteken van de plaatselijke cultuur. Want voor deze 'zachte' vakantie week is hier eeuwenlang keihard gevochten, al hadden ze er vermoedelijk ook goed weer bij.

Ongelukje van Columbus

Een stukje oude wereld in de nieuwe wereld. Zo kan de historie van St. Augustine het best worden omschreven. Het vormde het begin van wat uiteindelijk uitmondde in de 'nieuwe' wereld, ofwel de huidige Verenigde Staten van Amerika. En de Amerikanen zijn maar wat trots op hun betrekkelijk korte historie, zeker wanneer we die vergelijken met die in 'onze' oude wereld Europa. De Spanjaarden zijn eigenlijk de eerste kolonisten van het Amerikaanse continent. Ze streefden naar gebiedsuitbreiding en (slaven)handel met vreemde culturen. In 1492 voer Christoforo Columbus ongewild langs Florida, want hij was eigenlijk onderweg naar Zuid-Amerika. Op hetzelfde schip bevond zich admiraal Ponce de León, die hier aan land ging om Florida namens de Spaanse Kroon in te lijven. Hij slaagde er echter niet in de lokale Timucuan-indianen te verslaan. Er waren evenwel meer kapers op de kust. Zo'n vijftig jaar later arriveerde de Franse Hugenoot Jean Ribault. Hij probeerde uit naam van de Franse koning een uitvalsbasis in 'Spaans' Noord-Amerika te stichten voor tochten naar de Caribische eilanden en Latijns-Amerika.

De Spanjaarden lieten het er echter niet bij zitten en op last van koning Filips II, werd commandant Pedro Menendez de Aviles naar het gebied gestuurd om de troepen van Ribault te lijf te gaan. Hij kwam aan land op de plaats van het huidige Mission de Nombre de Dois en het grote kruis. Hier werd ook de eerste mis in de Nieuwe Wereld opgedragen. De missie bestaat nog steeds, compleet met hulpvaardige oudere nonnetjes bij de ingang van de eenvoudige kapel. Buiten spelen vrolijke kinderen rond het kruis met een bal.

Menendez en zijn leger werden aanvankelijk overrompeld, maar een rondrazende orkaan redde het Spaanse leger van de ondergang. Ribault's vloot zonk en de overgebleven Franse troepen gaven zich over. Menendez stichtte op 8 september 1565 Saint Augustine, vernoemd naar de katholieke naamdag van Augustinus op 28 augustus, toen voor het eerst land in zicht kwam vanaf de opdoemende Spaanse *armada*. Zijn leger joeg de 245 Franse gevangenen de dood in op het twintig kilometer zuidelijk van St. Augustine gelegen eiland Matanzas (Spaans voor

slagveld). In 1569 is hier Fort Matanzas gebouwd, dat bestond uit een houten wachttoren en soldatenverblijven aan de ingang van de gelijknamige inham. In 1702 arriveerde op deze plaats de Britse generaal James Oglethorpe, die in het binnenland de Engelse kolonie Georgia stichtte, de latere Amerikaanse staat. Hij wist de Spanjaarden te verjagen door de Matanzas-rivier af te sluiten, zodat de inwoners verhongerden. Fort Matanzas staat er nog steeds, dankzij de Amerikaanse monumentenzorg, gebouwd van *coquina* ofwel van schelpen geperst steen. Bijzonder om te zien, dat deze steensoort het fort nog steeds overeind houdt.

Castillo San Marcos

Eén van de interessantste bezienswaardigheden in St. Augustine vormt de Spaanse vesting Castillo San Marcos uit 1672. Komend

[1] De 'City Hall' met op de eerste verdieping het Lightner-museum [2] Spaanse bakkerij met de watermolen aan de straatkant

door de City Gate zien we vlakbij de zeekust de vestingmuren al opdoemen in de schitterende donkergele avondzon. Deze Spaanse vesting heeft de karakteristieke vorm van een citadel, die zorgt voor prachtige slagschaduw in de ondergaande zon. De kanonnen staan nog steeds strategisch opgesteld met hun loop op zee gericht. 'De vesting heeft in 1702 en in 1740 stand gehouden tegen vijandige aanvallen door onder meer de Britse legers', vertelt de reisgids ons.

We duiken weer even de roemruchte geschiedenis in. In 1763 ruilden de Spanjaarden Florida bij de Britten in voor Cuba. Zo ging dat in die dagen van 'landjepik'. De Britten noemden de vesting St. Mark, totdat het in 1783 weer terugkwam bij Spanje en wel wederom onder de naam San Marcos. In 1821 kwam het fort onder het bewind van de Unionisten. De naam werd weer veranderd, ditmaal in Fort Marion naar de veroverende generaal. Het diende voortaan als gevangenis voor de plaatselijke Seminole-, Cheyenne-, Comanche- en Apache-indianen tijdens de Amerikaanse Revolutie. De verroeste tralies herinneren hier nog aan.

In 1845 werd Florida een officiële staat. In 1861 werd het een onderdeel van de toen kersverse Verenigde Staten van Amerika. Sinds 1900 staat het strategisch gelegen San Marcos op de Amerikaanse Monumentenlijst. Vanuit de vesting kan via de Bridge of Lions uit 1927 het water worden overgestoken naar Matanzas-eiland met het fort, fraaie zandstranden en een krokodillenboerderij. Zo makkelijk gaan hier cultuur en toerisme samen in Florida. Even buiten de noordelijke City Gate van St. Augustine staan de resten van Fort Mose uit 1739. Deze plaats staat bekend als de eerste vrije, gekleurde bevolkingsvesting in Amerika. In 1740 overvielen bij dageraad een groep bevrijde Afrikanen, indianen en Spaanse soldaten de Britse Highland Rangers, die Fort Mose bezetten. Generaal Oglethorpe zag zijn verovering van St. Augustine mislukken en trok zich terug in het binnenlandse Georgia. Als herinnering is een kilometerslange *boardwalk* aangelegd rondom deze eerste vrije vesting voor gekleurde Amerikanen. Tot zover het turbulente en roemruchte ontstaan van St. Augustine. Tja, zo gaat u als argeloze toerist het stadje met hele andere ogen bekijken.

Oliebaron zorgt voor toeristen

Rond 1880 werden de eerste tekenen van toerisme hier zichtbaar. Henry M. Flagler was hier toevallig op huwelijksreis met zijn tweede vrouw, maar de schatrijke oliebaron en mede-oprichter van Standard Oil kwam hier terug om eerst hotels te bouwen en later de stad te ontwikkelen. Ook legde hij de zuidoostelijke spoorlijn Florida East Coast Railway aan om hotelgasten te vervoeren naar en van zijn hotels in Miami, Palm Beach en St. Augustine. De uit New York afkomstige Flagler zag grote mogelijkheden voor het slaapstadje St. Augustine. Naast hotels heeft hij ook verschillende kerken, woningen voor zijn personeel en een ziekenhuis gebouwd. Hij heeft St.

Augustine als het ware op de kaart gezet door uitgekende projectontwikkeling. Flagler zag zijn projecten verrijzen en zijn stempel op de stad is onuitwisbaar. Hij stierf hier op 93-jarige leeftijd in 1913 en ligt begraven in zijn eigen mausoleum in de Memorial Presbyterian Church. Maar op tal van andere plaatsen in de stad blijft Flagler zichtbaar door borstbeelden en plaquettes. Verschillende van zijn hotels kenmerken St. Augustine, waarvan er nog drie (gerestaureerd) intact zijn: Hotel Ponce de León, Hotel Alcazár en Casa Santa Monica. Deze gebouwen hebben allemaal dezelfde fraaie Spaanse architectuur en liggen aan het centraal gelegen Plaza de la Constitución. Hier staan overigens ook de meeste historische gebouwen van St. Augustine. In Hotel Ponce de León uit 1888 is tegenwoordig het Flagler College (onderdeel van de Florida University) gevestigd. Op het bordes zitten een paar studentes met een blikje cola in studieboeken gedoken, terwijl een jongen met rugzak per mountainbike diezelfde trap afhobbelt en de straat op fietst. De fontein in de voortuin spuit rustig door. Hotel Alcazár is nu het stadhuis van St. Augustine met op de eerste etage het Lightner-museum. Het monumentale complex was hotel van 1888 tot 1932, toen het moest sluiten door faillissement als gevolg van de Wall Street-crash van 1929 en veel mensen een fortuin verloren. Het Lightner-museum is gesticht in 1946 door krantenmagnaat Otto Lightner uit Chicago. Na aankoop van de familie Flagler schonk hij dit gebouw aan de gemeente als monument. Het museum herbergt een gevarieerde collectie van 20.000 curiosa door de eeuwen heen: 'Tussen kunst en kitsch'. Onlangs is hotel Alcazar ingrijpend gerenoveerd en komt u binnen in de schitterende lobby, die trekjes van de 'art deco'-stijl vertoont. De schaduwrijke binnentuin tussen de vier pittoreske torens is één en al rust. De karpers zwemmen rustig door de dicht geplante vijver, terwijl een paar verliefd op het bruggetje staat. Aan de overkant van het plein ligt Casa Santa Monica, dat in 2000 na een ingrijpende renovatie haar deuren heropende als vijfsterren hotel. Nostalgie herleeft in dit majestueuze hotel met Spaanse charme en 112 jaar oude romantiek: 'Te amor'. Het hotel heeft trekjes van een Moors kasteel, is gelegen aan een riant zwembad, al zijn de waterlies hier de voornaamste badgasten. Kom schat, we blijven nog een paar nachtjes, zou je willen zeggen. Maar de hotelkamerprijzen bevinden zich ver boven ons budget: ruim vijfhonderd dollar per nacht. Aan de andere kant van het Plaza ligt het Government House, dat aan het einde van de zestiende eeuw is gebouwd. Hier zetelde de eerste Spaanse gouverneur Gonzalo Mendez de Canzo rond 1698. Tot 1891 deed het dienst als rechtbank en stadskantoor en tot 1965 als postkantoor. Tegenwoordig is het een museum en zetel van de historische vereniging van St. Augustine. Wat hier vooral opvalt, is de ongedwongen sfeer en serene rust, die over dit zonovergoten plein lijkt neergedaald. Het is niet zo druk op straat en dat vinden we helemaal niet erg. Als de zon is ondergegaan, rijden we nog nagenieënd en met een hoofd vol geschiedenis St. Augustine uit, terug naar het mondaine leven en de stranden. •

Algemeen / Florida heeft, naast de bekende strandbestemmingen, veel te bieden qua natuurschoon in het binnenland. De Latijns-Amerikaanse invloed is hier goed merkbaar, niet in de laatste plaats door de vele immigranten, die hier al eeuwenlang neerstrijken. The Sunshine State herbergt ook de oudste stad van de Verenigde Staten: St. Augustine. Naast de Latino's zijn hier veel gepensioneerden, veel golf resorts en veel fraaie vakantiewoningen.

Ligging / Florida is de meest zuidoostelijke staat van de Verenigde Staten en ligt op een groot schiereiland aan de Mexicaanse Golf en de Atlantische Oceaan. St. Augustine ligt direct aan St. John's River langs de oostkust van Florida tussen Ponte Vedra Beach en Crescent Beach aan de Highway 1.

Bereikbaarheid / Via de internationale luchthavens van Orlando en Miami is Florida gemakkelijk te bereiken vanuit Nederland en België. Maar ook de regionale luchthavens vanuit andere staten in de Verenigde Staten worden regelmatig aangevlogen door de vele Amerikaanse lucht-

vaartmaatschappijen. De (huur)auto is het favoriete vervoersmiddel. Openbaar vervoer is hier te verwaarlozen.

Klimaat / Mediterraan, subtropisch klimaat. Temperaturen variëren tussen 20 en 35 graden Celsius. In de zomermaanden is het meestal erg warm, maar als winterbestemming populair.

Beste reistijd / Door zijn mediterrane klimaat is Florida vrijwel het hele jaar te bereizen, uitgezonderd bij orkanen die hier regelmatig langskomen. Maar die laten zich kort van tevoren aankondigen.

Valuta / De Amerikaanse dollar is het betaalmiddel en creditcards worden geaccepteerd.

Activiteiten in de omgeving / Veel natuurparken in het binnenland, stranden, uitgaan in Orlando en Miami, themaparken Disneyland, Universal Studios en Silver Springs.

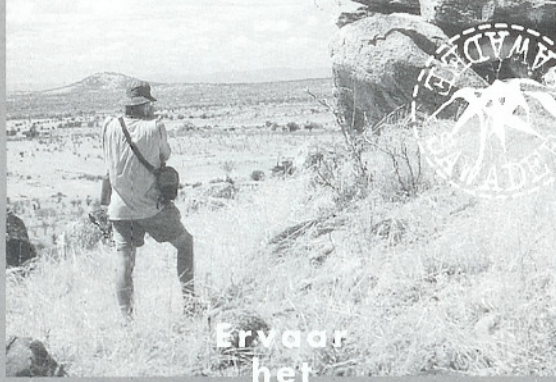
Accommodaties / Alle categorieën hotels en motels in ruime mate aanwezig. Ook golf resorts.

Aanbevolen literatuur / Kosmos reisgids Florida, Nelle's Guide Florida, Berlitz gids Florida en Capitool reisgids Florida.

(Internet)adressen / Amerikaans Consulaat, Museumplein 19, 1071 TJ Amsterdam, tel. (020) 575 53 09 en fax (020) 575 53 10. Nederlandse Ambassade in de Verenigde Staten, 4200 Linnean Avenue NW, Washington DC 20008, tel. +1 202 244 53 00. Meer informatie op internet over St. Augustine: www.st.augustine.com En over Florida op: www.florida.com of www.visitflorida.com

SAWADEE REIZEN

Ervaar het verschil

Plannen voor een avontuurlijke reis?

Sawadee organiseert avontuurlijke groepsreizen voor actieve reizigers naar Afrika, het Midden-Oosten, Latijns-Amerika, Azië en Nieuw-Zeeland. In kleine groepen bezoeken we afgelegen gebieden en oeroude steden en ervaren we zowel de natuur als de cultuur van verre landen en vreemde volken.

Brochure? 0172-536095 (24 u/dg)
Info? 020-4202220
of kijk op www.sawadee.nl

Avontuurlijke & Culturele Groepsreizen

Canada

Het meest complete reisaanbod naar en in de USA, Canada, Midden- en Zuid-Amerika vindt u in de 172 pagina's dikke Amerika OP MAAT brochure vol reisideeën. Bel de brochurebestellijn - 0343 530 540 (24 uur per dag) en u krijgt deze toegestuurd. Wereldcontact Reizen (ANVR/SGR/IATA). Amsterdam 020 418 60 65, Driebergen 0343 530 531, Nunspeet 0341 256 564, Rosmalen 073 521 90 35.

WERELDCONTACT
reizen

